

نام کتاب: روانشناسی در

نام نویسنده: بابک وزیری

٣٨ صفحه

تاریخ انتشار:

@caffeinebookly

caffeinebookly

[@caffeinebookly](#)

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

روانشناسی شادی

بابک وزیری

دارای تحصیلات آکادمیک روانشناسی مثبت گرا

در صد سال گذشته مطالعات جدید روانشناسی اساساً بر مشکلات مردم متمرکز شده

بود:

- اختلالات هیجانی،
- بیماری های روانی،
- آسیب های روحی،
- اختلالات عصبی،
- روانپریشی،
- وسواس فکری،
- جنون

و غیره که اساساً درباره بررسی جنبه تاریک بشریت بود و به طرز عجیبی به عادتها،

رویه‌ها یا تاثیراتی که غرایز اصیل تر و سرشت بهتر ما را تقویت می‌کردند، توجه کمی

شده بود.

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

البته تا سال های پایانی قرن بیستم، در اواخر دهه ۱۹۹۰ یک روانشناس اهل فیلادلفیا

به نام مارتین سلیگمن فکری به ذهنش خطور کرد:

“چه میشود اگر شادی حقیقتاً چیزی بیشتر از نبود غم و اندوه باشد؟

تا زمانی که
بهتر فکر نکنید،
هیچ چیز
بهتر نخواهد شد.

چه می‌شد اگر ما نوعی از روانشناسی داشتیم که به جای تمرکز بر نکات منفی بر

نکات مثبت تمرکز می‌کرد؟ این ایده را همچون سنبل آبی در نظر بگیرید. سلیگمن

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

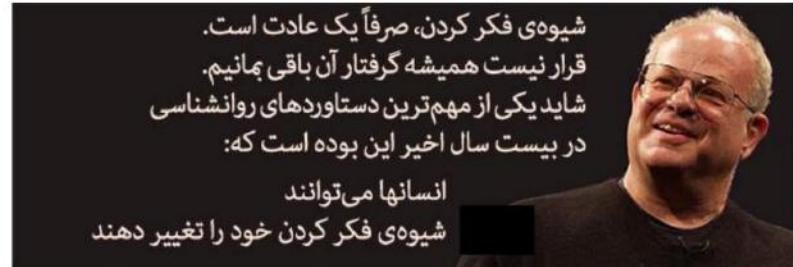
t.me/caffeinebookly

این نظریه را با یکی از همکارانش در میان گذاشت و او نیز آن را با چند نفر دیگر مطرح کرد. این گروه کوچک سپس حدود ۲۰ نفر از بهترین و باهوش ترین پژوهشگران جوان کشور را برای پیوستن به جنبش خود دعوت کردند. آنها برای پیگیری نظریه شان، جمع‌آوری بودجه تحقیقاتی را آغاز کردند. شش ماه بعد، این نظریه را در همایشی با حضور هزاران روانشناس از سراسر کشور مطرح کرد.

تا اوایل قرن بیست و یک، میلیون‌ها دلار در انبوهی از پژوهش‌های جدید سرمایه‌گذاری شد، انجمن‌ها و مجلات بین‌المللی راه اندازی شد و شاخه کاملاً جدید از علم روانشناسی متولد شد.

در اواسط همان دهه عموم مردم بی بردند که چه چیزی در حال وقوع است در ژانویه ۲۰۰۵ مجله تایم عنوان اصلی اش را به این موضوع اختصاص داد و بر روی جلدش نوشت:

”علم شادی“

مارتنی سلیگمن را بیش از هر چیز با روانشناسی مثبت گرا می‌شناسند.

کسانی که با مفهوم روانشناسی مثبت گرا آشنا نیستند، ممکن است این اصطلاح را با مثبت اندیشی یا تفکر مثبت که در بسیاری از آموزش‌های انگیزشی مورد تاکید قرار می‌گیرد، یکسان فرض کنند.

اما روانشناسی مثبت گرا، یکی از زیرمجموعه‌های روانشناسی علمی و بر پایه تحقیقات گستره است. حوزه‌ای که به صورت جدی و رسمی، نخستین بار توسط مارتین سلیگمن مورد توجه قرار گرفته است.

شاید مارتین سلیگمن را بتوان یکی از بزرگترین روانشناسان معاصر دانست. او بیش از پنج دهه از عمر خود را به مطالعه در حوزه روانشناسی اختصاص داده است. سلیگمن دانش روانشناسی را به دو حوزه‌ی اصلی تقسیم می‌کند:

بخش اول، زیرمجموعه‌ای از روانشناسی است که برای شناخت بیماران و بیماریها به کار گرفته می‌شود و معمولاً با عنوان **Abnormal Psychology** از آن نام برده می‌شود. بخش دوم، مباحثی است که می‌کوشد به انسانهای سالم برای زندگی بهتر کمک کند. همان حوزه‌ای که مارتین سلیگمن برای ترویج و تثبیت آن تلاش کرده و به نام **Positive Psychology** شناخته می‌شود.

سلیگمن بارها تاکید کرده است که روانشناسی طی دهه‌های اخیر، عمر خود را فقط به حوزه نخست اختصاص داده و حوزه دوم کمتر مورد توجه قرار گرفته است.

روانشناسی مثبت گرا هنوز جوان است و حدود دو دهه از تولد آن می‌گذرد.

این علم بر خلاف نگرش سنتی روانشناسی که بیماران را موضوع مطالعه خود قرار میداد، تلاش دارد انسانهای سالمی را که در پی خوشحالی، رشد و موفقیت هستند مورد توجه خود قرار دهد.

مارtin سلیگمن مهم ترین دستاورده روانشناسی در بیست سال اخیر را شناخت توانایی انسانها در تغییر شیوه فکر کردن خود میداند

بنابراین توجه داشته باشیم که روانشناسی مثبت گرا را با تفکر مثبت (مثبت اندیشه و قانون جذب و ...) هم معنا در نظر نگیریم.

چرا که روانشناسی مثبت، نگاهی علمی و توصیفی از تحقیقات ارزشمند علمی برای بهبود کیفیت زندگی انسانها است و مثبت اندیشی صرفاً توصیه هایی مثبت و جذاب در این زمینه.

البته بدیهی است اگر چه روش‌ها فرق دارد، ممکن است در برخی حوزه‌ها، حرف‌های مشترکی هم وجود داشته باشد.

سال بعد، پروفسوری از دانشگاه هاروارد یک دوره آموزشی درباره روانشناسی مثبت ارائه داد و ۸۵۵ دانشجو با شرکت در آن دوره آن را به بزرگ ترین کلاس هاروارد تبدیل کردند. مجلات هیجان‌زده شده بودند. سیستم‌های مدارس، ۱۰۰ شرکت برتر فورچون و ارتش ایالات متحده همه مجدوب این موضوع شدند. دولت پیشنهادی را مطرح کرد تا در کنار تولید ناخالص ملی و تولید ناخالص داخلی "شادی ناخالص ملی" نیز به مثابه معیاری برای سلامت کشور اندازه گیری شود. در سال ۲۰۱۰ زمانی که تونی هسپیه مدیر عامل زاپوس خاطرات کسب و کارش را در کتابی به نام "ارائه شادی" منتشر کرد، این کتاب در فهرست پرفروش ترین‌های نیویورک تایمز در مقام اول قرار گرفت و تا ۲۷ هفته متوالی در صدر این فهرست باقی ماند.

سنبل آبی آبگیر را پوشانده بود.

پیگیری های بعدی باعث درک کامل شادی شد از جهتی این انقلاب شادی چیز کاملاً جدیدی نبود. به تعبیری تمام این علم برگرفته از انقلاب دیگری بود که صدها سال قبل به وقوع پیوسته بود. در واقع توماس جفرسون و بنجامین فرانکلین، هنگامی که در اعلامیه استقلال آمریکا ۳ حق مسلم بشر را مشخص کرده بودند به آن اشاره کرده بودند. آنها نوشتند که هر یک از ما انسانها به موجب زندگی بر روی این سیاره، حق زندگی آزادی و جستجوی خوشبختی (شادی) دارد.

حالا موضوع این است که شما در وضعیت امروزی این سه حق مسلم را چگونه تفسیر می‌کنید؟

زندگی به معنی سلامتی و تندرستی شماست هرچه تن درست تر باشید بهره بیشتری از زندگی خواهید برد. سلامتی بیشتر نه تنها امکان زندگی طولانی تری را به شما می‌دهد، بلکه این امکان را نیز به شما میدهد تا در همه آن روزها بهتر زندگی کنید.

ناخوشی مانند ابری است که جلوی آفتاب را میگیرد. اگر اجازه دهید وضعیت تندرستی شما بدتر شود، از زندگی بهره ای نمی‌برید. در جهان امروز – با فرض اینکه در کره شمالی یا مناطق دیگری که به لحاظ سیاسی تحت فشار هستند زندگی نمی‌کنید – آزادی به معنی آزادی در امور مالی است.

اگر شما نتوانید پولتان را مدیریت کنید، آزادانه زندگی نمیکنید. سلامتی مالی برای قان آزادی به ارمغان می‌آورد، آزادی برای دنبال کردن علائق، رفتن به دنبال اهداف، پرورش مهارت‌ها و استعدادها و تحقق بخشیدن به آمال و آرزوهای زندگی.

جستجوی شادی چیست؟

این سوال بسیار مهمی است. بنیانگذاران این پژوهش آمریکایی می خواستند محیط و زمینه‌ای را فراهم کنند که افراد بتوانند به دنبال شادی یا هر چیزی که برایشان به معنای صلح و آرامش نسبی است بروند. آنها تلاش نکردند که خود شادی را تضمین کنند. بلکه فقط مکانی را فراهم کردند که افراد بدون اینکه آزادی شان در معرض خطر قرار گیرد، برای تعقیب شادی مجال بیشتری داشته باشند.

چیزی که انقلاب شادی سلیگمن انجام داد درک مراحل معینی است که برای جستجوی شادی لازم است. آنچه روانشناسان مثبت گرا به آن پی برند این است که شادی چیز بزرگی نیست که افراد در جستجویش باشند. شادی چیزی نیست که در بیرون باشد و افراد مانند نوعی سفر اکتشافی روانی یا هیجانی این طرف و آن طرف بروند تا آن را به دست آورند.

شادی دقیقاً جلوی چشمان شماست.

شادی، چیزی نیست که آن را جستجو کنید، بلکه چیزی است که انجام می‌دهید. یا دقیق‌تر اینکه شادی کارهای بسیار زیادی است که انجام‌شان می‌دهید. کارهای کوچک بسیار زیاد. در حقیقت، کارهای ساده‌ای که هر روز انجام می‌دهید یا در مواردی، ممکن است کارهای ساده‌ای باشد که هر روز انجام نمی‌دهید.

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

در ۱۵ سال گذشته نتیجه پژوهش های علمی درباره شادی اینها بوده است:

۱. شادی از ژنتیک فرصت یا خوش شانسی ناشی نمی شود
۲. شادی بسیار کمتر از آنچه ما تصور میکنیم به شرایط بستگی دارد
۳. شادی نتیجه یک رویداد یا دستاورده بزرگ و دور از دسترس نیست
۴. شادی با انجام دادن کارهای ساده و آسانی به وجود می آید که هر روز

انجامشان می دهیم

ناخشنودی با انجام ندادن آن کارهای ساده و آسان روزمره به وجود می آید

بنابراین با به جان خریدن خطر دلخور کردن افرادی که در مورد تاریخ بسیار حساس هستند اجازه دهید آن سند مورد احترام را دستکاری کنیم و با اضافه کردن چند

کلمه این بیانیه را به روز رسانی کنیم اجازه دهید تعریف مان از موفقیت را اینگونه

بیان کنیم :

زندگی (سلامتی)،

آزادی (آزادی و استقلال مالی) و درک شادی.

در ک شادی با برند شدن مسابقه بخت آزمایی، خریدن یک عمارت مجلل یا یک لامبورگینی، کوچ کردن به مناطق ساحلی مدیترانه، تبدیل شدن به یک شخص پولدار و مشهور یا ازدواج با یک ستاره سینما محقق نمی‌شود.

درک شادی نه با دستاوردهای بزرگ حاصل می‌شود و نه با تمجید های دیگران، نه با داشتن مادر بزرگی جادوگر و نه با یک خوش شانسی خارق العاده که زندگیتان را زیر و رو می‌کند. درک شادی با انجام دادن بعضی کارهای ساده و انجام دادن هر روزه آنها محقق می‌شود.

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

ابتدا شادی می آید

یکی از بنیادی ترین و جالب ترین کشفیات در تحقیقات مربوط به شادی این است که کارهایی که شما را شاد می کنند، فقط شما را خوشحال تر نمی کنند بلکه باعث می شوند زندگیتان بهتر شود.

طمئناً رازهایی به سوی شادی وجود دارد همه چیز هایی که به شادی می انجامند. اما پژوهش های ۱۵ ساله اخیر در زمینه روانشناسی مثبت نشان داد که آنها دیگر راز نیستند و هرگز راز نبودند بیشتر آنها در واقع چیز های عمومی و عرف هستند.

شادی خودش یک عنصر اساسی اسرارآمیز برای چیز دیگری است برای چه چیزی؟ عملأ همه چیز. تحقیقات گسترده انجام شده از سال ۲۰۰۰ تاکنون نشان داده که افرادی که شادتر هستند همچنین:

۱. سکته و حملات قلبی کمتری دارند
۲. درد و التهاب کمتری را متحمل می شوند
۳. عملکرد ایمنی بهتر و مقاومت بیشتری در مقابل ویروس ها دارند
۴. شخصیت های انعطاف پذیری دارند و با سختی ها و مصیبت ها بهتر کنار می آیند

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

۵. عملکرد کاری و موفقیت شغلی بیشتری دارند
۶. زندگی زناشویی رضایت مند تر و با دوام تری دارند
۷. حیطه ارتباطات اجتماعی بزرگتر و فعالتری دارند
۸. در کارهای اجتماعی بیشتر همکاری می‌کنند
۹. نوع دوست تر هستند و تاثیری مثبت خالص بیشتری در جامعه دارند
۱۰. از نظر مالی موفق ترند
۱۱. بیشتر عمر می‌کنند

یک موضوع واقعاً مهم درباره شادی وجود دارد این طور نیست که افرادی که موفقیت بیشتر، پول بیشتر و زندگی زناشویی بهتری دارند، در نتیجه این چیزها شاد تر باشند. پژوهش انجام شده در این باره کاملاً شفاف و روشن است: شادی قبل از همه این نتایج اتفاق می‌افتد.

یکی از یافته‌های اصلی جنبش شادی این است که وقتی نوبت به درک نحوه دستیابی به شادی می‌رسد، بسیاری از ما بر عکس فکر می‌کنیم. ما گمان می‌کنیم وقتی موفق شویم شاد و خوشحال خواهیم شد یا وقتی که سالم‌تر و تندرنست تر شویم ... وقتی در جایی که دوست دارم زندگی کنم ... وقتی در آمدم به

اندازه شود که زندگی ام را بدون استرس و فشار مدیریت کنم ... آنگاه شاد و
خوشحال خواهم بود"

اما شادی اینگونه حاصل نمی‌شود. متاسفانه ما گمان می‌کنیم که شادی اینگونه عمل می‌کند. اگر من این کار را انجام دهم و به مدت کافی آن را انجام دهم، سپس خوشحال و شاد خواهم بود. منطقی به نظر می‌رسد اما این اتفاقی نیست که رخدیده. در حقیقت پژوهش فوق نشان داد که شادی دقیقاً برعکس عمل می‌کند. وقتی شما کاری را انجام می‌دهید که سطح شادی روزمره شما را افزایش می‌دهد، سپس شما موفق‌تر خواهید شد،

سالم‌تر و تندرست می‌شوید و ارتباطات شما بهتر خواهد شد.

هرچه سطح شادی خود را بالاتر ببرید، احتمال دستیابی به خواسته‌ها و آرزوهای شما بیشتر خواهد شد. شادی جایزه کارهای درست شما نیست. شادی نتیجه درست انجام دادن کارهای دیگر نیست بلکه کاری است که می‌توانید هم اکنون انجام دهید و منجر به انجام دادن درست کارهای دیگر می‌شود.

«خوشحال باش دلیل آن شادی پیدا می‌شود»

تغییر اجباری است!

تغییر از تو اجازه نمی‌گیرد و
وارد زندگیت می‌شود. اما رشد،
چیزی است که به اراده تو
بستگی دارد! تو هستی که
تصمیم می‌گیری رشد کنی ...!

عادت های شادی

احتمالاً در این فکر هستید که دقیقاً چه اقدامات روزانه‌ای هستند که شما را شادتر می‌کنند؟ چیزی که تحقیقات و مقالات روانشناسی مثبت به ما می‌گوید این است که شما می‌توانید از طریق چند تمرین که هم بسیار ساده هستند و هم انجام دادن آنها آسان است، مغزتان را مجدداً برنامه ریزی کنید. نه هیچ‌گونه تلاش بزرگ یا دگرگون سازی شخصیت پیچیده لازم است نه کاری قهرمانانه یا خارق العاده. فقط کارهایی ساده، نسبتاً پیش پا افتداده و تکراری که انجام دادن آنها آسان است و به صورت روزمره انجام می‌شوند. کارهای ساده‌ای که اگر آنها را طی یک دوره زمانی مناسب به طور مداوم و مکرر انجام دهید، شما را به نتایجی می‌رسانند که در جستجوی آنها هستید. به عبارت دیگر، شما را شادتر می‌کند.

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

انرژی مثبت
تنها چیزیه که اکه با
یکی دیگه تقسیم‌ش کنین
به جای اینکه نصف بشه
دو برابر میشه

عادت‌های شادی فقط شما را شادتر و خوشحال تر نمی‌کنند بلکه دقیقاً نگرشی را
ایجاد می‌کنند که شما برای جهش سیناپسی از فلسفه برتری خفیف به اقدامات
برتری خفیف به آن نیاز دارید به عبارت دیگر، حالا آن اقدامات شروع به اثر گذاری
روی شما می‌کنند آن هم در همه جنبه‌های زندگی.

اگر فلسفه برتری خفیف را در کنار عادت‌های شادی قرار دهید، طولی نمی‌کشد که
همه‌ی آن چگونه انجام دادن‌ها شروع به اثر گذاری روی زندگی تان می‌کند به
عبارة دیگر عادت‌های بهتر غذا خوردن، برنامه‌ریزی تمرین‌های ورزشی، توجه به

عادت‌های مالی هوشمندانه تر، توسعه فردی بیشتر، ارتباطات قوی‌تر و توسعه تدریجی یک زندگی قدرتمند و مثبت، همه و

افکار هدفمند در مقابل افکار بی‌هدف

● افکار انسان را از لحاظ اینکه از یک هدف یا اهداف ویژه‌ای پیروی می‌کنند یا نه نیز می‌توان دسته بندی کرد. **افکار هدفمند** آن دسته از افکاری هستند که بر اساس اهداف ویژه‌ای سازمان می‌یابند. و فرد با در نظر گرفتن آن اهداف، افکار خود را نیز سازمان می‌دهد. بطوری که می‌تواند به صورت گام به گام به تهیه مرحلی پردازد که موجب رسیدن او به اهدافش می‌شود. مثل افکار مربوط به حل یک مساله ریاضی یا افکار مربوط به برنامه ریزی درسی.

همه شروع به اثربخشی روی زندگی شما می‌کنند. معادله از این قرار است :

برتری خفیف + عادت‌های شادی = موفقیت

به همین سادگی است

حالا مجموعه‌ای از ۵ کار ساده را آموزش می‌دهیم که می‌توان هر روز آنها را انجام داد و اگر آنها را در طول زمان به طور مداوم و مکرر انجام دهید، شما را عميقاً و به

طور چشمگیری شادر خواهند کرد. آنها اقدامات برتری خفیف برای شادی هستند
یعنی همان عادت‌های شادی.

یک

هر صبح سه چیزی را یادداشت کنید که قدردان و سپاسگزار آنها هستند. هر روز
همان سه مورد قبلی را ننویسید. سه مورد جدید را پیدا کنید این کار مغزتان را
پرورش می‌دهد تا اوضاع و شرایط را بشکنند و چیزهای مثبت را پیدا کند

دو

هر روز به مدت ۲ دقیقه یک تجربه مثبت را که در ۲۴ ساعت گذشته داشته اید در
دفترچه یادداشت کنید. هرگونه جزئیاتی را که به یاد می‌آورید بنویسید. این کار
باعث می‌شود مغزتان به معنای واقعی آن تجربه را دوباره دریابد و این کار تأثیر مثبت
آن تجربه را دو برابر می‌کند.

سه

هر روز زمانی را به مراقبه کردن اختصاص دهید فقط دست از تمام فعالیت‌ها بکشید
آسوده باشید و برای دو دقیقه مراقبت دم و بازدم خود باشید. این کار مغز شما را

آموزش میدهد تا در جایی که خواهان آن هستید تمرکز کند و حواس شما با چیزهای منفی پیرامون و منحرف نشود

چهار

هر روز به طور تصادفی یک عمل نیک و مهربانانه انجام دهید مثلا در ابتدای هر روز دو دقیقه زمان بگذارید و در جهت تقدیر از کسی که لطفی در حق شما کرده است یک ایمیل بنویسید و برایش ارسال کنید

پنج

روز ۱۵ دقیقه ورزش کنید یک ورزش ساده هوازی که ضربان قلب شما را بالا ببرد حتی یک پیاده روی تند تاثیر ضد افسردگی قدر تمندتر و در بیشتر موارد قوی تر و پایدارتر ای نسبت به قرص های ضد افسردگی دارد

رشد جویی در برابر تایید جویی

- افرادی که جویای تایید دیگران هستند هنگام تعامل اجتماعی اغلب از موقعیت های میان فردی برای ارزیابی کردن ارزش، تایینگی و دوست داشتنی بودن خودشان استفاده می کنند.
- افراد رشد جو بر خلاف افراد تایید جو نلاش های خود را روی پادگیری، بهتر شدن و شکوفا کردن استعدادهای خود منحاز می کنند.

اگر شما هر یک از این کارها را فقط به مدت سه هفته یعنی ۲۱ روز متوالی طور مرتب و صادقانه انجام دهید به یک عادت تبدیل می شود، یک عادت شادی. شما به معنای واقعی کلمه مغزان را طوری بازنویسی می کنید که جهان را به شیوه ای متفاوت ای ببیند و در نتیجه هر روز شادرتر می شوید. جالب توجه این است که نیازی نیست همه این ۵ کار را به یکباره انجام دهید. حتی سعی نکنید این ۵ کار را باهم انجام دهید. در عمل فقط با یکی از این کارها شروع کنید و آن را بارها تکرار کنید تا به عادت تبدیل شود و سپس کار بعدی را اضافه کنید و همینطور ادامه دهید. در پس همه این پنج مورد منطق شگفت انگیز و تحقیقات قدرتمندی وجود دارد. اما اینها تنها عادت های

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

شادی نیستند که تحقیقات آنها را تایید می کنند. اینها فقط ۵ نمونه خوب هستند.
سایر محققانی که در زمینه شادی مطالعاتی انجام داده‌اند فهرست‌های متفاوتی دارند
که شامل مواردی از این قرار است:

- وقت بیشتری را به دوستان اختصاص دهید
- لذت بردن از لحظه حال را تمرین کنید
- دیدگاه مثبت داشتن را تمرین کنید
- به رشد و پرورش ارتباطات خود انرژی بیشتری اختصاص دهید
- بخشش و گذشت را تمرین کنید
- در فعالیتهای مهم و معنادار مشارکت کنید
- کمک کردن به دیگران را تمرین کنید
- همه این موارد مشابه هم هستند و از یک قالب تحقیقاتی الهام گرفته شده‌اند. یک مورد دیگر هم به این لیست اضافه کنید
- روزانه حداقل ۱۰ صفحه از یک کتاب خوب را مطالعه کنید

شما نیز احتمالاً عادت‌های شادی خاص و مورد علاقه خودتان را دارید که ممکن

است با این عادت‌ها کمی فرق داشته باشد اما یک چیز در مورد همه‌ی آنها مشترک

است:

“آنها موثر واقع می‌شوند.”

اگر این موارد ساده را هر روز و به طور مداوم انجام دهید پس از مدتی (بسیار کمتر از آنچه انتظارش را دارید) به فرد شادتری تبدیل می‌شوید و همین باعث می‌شود تا چیزهای دیگر نیز در زندگی شما بهتر شود.

تفاوت مثبت اندیشی و روانشناسی مثبت گرا
مثبت اندیشی، ایده و رووشی است که نزدیک به یک قرن قدمت دارد.

یکی از کتابهای قدیمی این حوزه، کتاب معروف ناپلئون هیل با نام بیندیشید و
ثروتمند شوید است و از آخرین کتابهای موفق و مطرح هم، می‌توان به کتاب راز (و
مشتقات آن) اشاره کرد.

این در حالی است که بحث روانشناسی مثبت گرا به صورت جدی از اواسط دهه‌ی نود
میلادی آغاز شده و کلاسیک‌ترین مقاله‌ی آن که تقریباً همیشه و همه جا به آن
ارجاع داده می‌شود، سرمهقاله‌ی یک ژورنال روانشناسی است که توسط سلیگمن و
چیک سنت میهایی در سال ۲۰۰۰ نوشته شده است.

بنابراین روانشناسی مثبت گرا (حداقل در شکل ساختار یافته‌ی آن)، بسیار جوان‌تر از
بحث مثبت اندیشی و مثبت نگری است.

اما تنها تفاوت این دو حوزه، در عمر و قدمت آن‌ها نیست.

روانشناسی مثبت گرا، بر استفاده از روش علمی تأکید دارد. بنابراین، این شاخه از
دانش روانشناسی (مانند هر حوزه‌ی علمی دیگری) نمی‌تواند به داستان، حکایت یا
خاطرات تکیه کند.

اگر هزار مورد وجود داشته باشد که خوش بینی و مثبت اندیشی، اثربخش بوده باشد و هزار مورد دیگر هم وجود داشته باشد که بدینه و منفی اندیشی، به نتایج نامطلوب منتهی شده باشد، می‌توان چنین چیزی را به عنوان دوهزار تجربه مطرح کرد؛ اما حتی یک گزاره‌ی علمی هم از مجموع این دوهزار داستان، قابل استخراج نیست.

گزاره‌های علمی، باید حاصل روش علمی باشند.

روانشناسی مثبت گرا به دنبال چیست؟ زمانی که نشریه‌ی American Psychologist در سال ۲۰۰۰ میلادی، ویژه نامه روانشناسی مثبت خود را منتشر کرد، سلیگمن و چیک سنت میهایی نوشتند سرمقاله و نیز دعوت از نویسندگان برای نگارش مقاله‌های آن شماره را بر عهده گرفتند.

سرمقاله آن شماره نشریه را می‌توان مانیفست روانشناسی مثبت گرا دانست و تقریباً در تمام مقاله‌ها و کتابهایی که به روانشناسی مثبت گرا می‌پردازند، به آن سرمقاله اشاره شده و ارجاع داده می‌شود.

فراموش نکنیم که در آن مقطع، هم سلیگمن و هم چیک سنت میهایی، سابقه و اعتبار ارزشمندی در روانشناسی داشتند.

همان زمان در کلاس‌های درس دانشگاه‌ها، کتابهایی تدریس می‌شد که در برخی بخش‌های آن‌ها، مطالعات چند دهه قبل این دو نفر مطرح شده بود.

سلیگمن هم حدود دو سال قبل، مدتی بر صندلی ریاست انجمن روانشناسی آمریکا تکیه زده بود و جایگاهش، فراتر از یک محقق معمولی دانشگاهی بود. ضمن این‌که او در شرایطی به نگاه آسیب شناسانه‌ی روانشناسی انتقاد می‌کرد که یکی از معتبرترین کتابهای دانشگاهی در زمینه‌ی **Abnormal Psychology** توسط خود او نوشته شده بود و همان زمان در بسیاری از دانشگاه‌های جهان تدریس می‌شد.

مرواری بر برخی بخش‌های آن مقاله (نقل به مضمون) می‌تواند هدف و کارکرد روانشناسی مثبت گرا را برای ما شفاف‌تر کند:

تأثیر جنگ جهانی دوم بر مسیر دانش روانشناسی

یکی از مهم‌ترین نکاتی که در این سرمقاله مطرح شده و سلیگمن آن را در نوشهای و مقالات دیگر خود هم تکرار می‌کند، نقش جنگ جهانی دوم، در شکل‌گیری مسیر روانشناسی

او توضیح می‌دهد که پیش از جنگ جهانی دوم، روانشناسی در سه حوزه فعالیت داشته است:

بهمود بیماری‌های روانی
افرایش بهره وری و رضایت در زندگی انسانها
شناخت و پرورش استعدادها

اما پس از جنگ جهانی، آسیب‌های روانی بسیاری برای مردم، جنگ‌زدگان و نظامیان از جنگ بازگشته رخ داد.

دولت و ارتش آمریکا، بودجه‌های قابل توجهی را به بهمود وضعیت روحی مردم اختصاص دادند و هزاران روانشناس به این نتیجه رسیدند که اگر برای درمان بیماری‌های روحی وقت بگذارند، می‌توانند درآمد خوبی داشته باشند.

تأسیس انسستیتو ملی سلامت روانی آمریکا (NIMH)

در آن مقاله، همچنانی به تأسیس انسستیتو ملی سلامت روانی آمریکا در سال ۱۹۴۷ اشاره شده است.

آن انسستیتو هم تحت تأثیر فضای سالهای پس از جنگ، توجه ویژه‌ای را به بیماری‌های روانی داشته است.

در مقاله توضیح داده می‌شود که روانشناسان به زودی یاد گرفتند که اگر در زمینه‌ی بیماری‌های روانی تحقیق کنند، می‌توانند بودجه‌های تحقیقاتی خوبی دریافت کنند.

به همین علت، سلیگمن اشاره می‌کند که سلامت در عنوان موسسه نام دقیقی نبوده و نام بهتر برای آن موسسه، انسستیتو ملی بیماری‌های روانی آمریکا است.

تأیید دستاوردهای قبلی دانش روانشناسی

یکی از نکات مهم در آن مقاله، تعیین موضع رسمی روانشناسی مثبت گرا نسبت به دستاوردهای گذشته‌ی دانش روانشناسی است.

سلیگمن توضیح می‌دهد که آن تلاش‌های متمرکز بر بیماری، دستاوردهای زیادی داشته و به هر حال، حدود ۱۴ دسته بیماری روانی، به خوبی شناسایی شده و پیشرفت‌های خوبی هم برای درمان آن‌ها حاصل شده است.

اما مسئله این است که تمام مأموریت روانشناسی، نباید در درمان بیماران خلاصه شود.

چون در آن صورت، روانشناسی بیشتر به قربانی‌شناسی (Victimology) تبدیل خواهد شد.

نقد روانشناسی انسان گرا

روانشناسان انسان گرا، معمولاً نگرش مثبتی به روانشناسی مثبت گرا داشته‌اند. چون خودشان هم، بیشتر به جنبه‌های رشد و پرورش و شکوفایی توجه کرده‌اند تفاوت روانشناسی انسان گرا و روانشناسی مثبت گرا در چیست؟

مجموع حرف‌های چیک سنت میهایی و سلیگمن، نشان می‌دهد که موضوع و دغدغه‌ی هر دو حوزه یکی است: هر دو دسته، به جای جستجوی بیمار و درمان آن‌ها، می‌کوشند روانشناسی را برای رشد انسان‌های معمولی و سالم به کار بگیرند.

هر دو دسته هم معتقد‌ند که تا وقتی «مراجعةه به روانشناس» تلویحًا معنای «بیمار بودن» را در خود دارد، نشان می‌دهد که روانشناسان، نتوانسته‌اند نقش شایسته‌ی خود را در زندگی انسان‌های متعارف و نرمال جامعه کسب کند.

اما تفاوت دو حوزه در روش (Method) آن‌هاست.

بعد از همه‌ی این مقدمه‌ها، لازم است روانشناسی مثبت گرا را در چند جمله تعریف کنیم.

چیک سنت میهایی در آن مقاله، در تعریف روانشناسی مثبت گرا چنین می‌نویسد:

روانشناسی مثبت گرا، روانشناسی را به بررسی بیماری‌ها، آسیب‌ها و ضعف‌ها محدود نمی‌داند. بلکه وظیفه‌ی بررسی قوت‌ها و صفات مثبت را نیز بر عهده روانشناسی می‌داند.

... اگر بخواهیم روانشناسی به جای جنبه‌ی درمانی، قدرت پیشگیری هم داشته باشد، باید به شکل سیستماتیک برای ایجاد شایستگی‌ها و توانمندی‌ها هم تلاش کنیم و به بررسی نقاط ضعف، محدود نشویم.

سلیگمن هم در مقدمه دائرةالمعارف روانشناسی مثبت گرا چنین می‌نویسد:

هدف روانشناسی مثبت گرا این است که تحولی را در روانشناسی تسريع کند.

تحولی که به موجب آن، دغدغه‌ی اصلی روانشناسی از ترمیم چیزهای بد در زندگی به ایجاد بهترین کیفیت زندگی تبدیل شود.

عبارت A life worth living (زندگی ای که ارزش زندگی کردن داشته باشد) تعبیری است که بارها توسط این دو دانشمند در کتابها و سخنرانی‌هایشان در توصیف هدف روانشناسی مثبت گرا به کار رفته است.

بخی از موضوعات روانشناسی مثبت

اگر چه نمی‌توان فهرست جامعی از موضوعات مورد توجه روانشناسی مثبت گرا تدوین کرد، اما می‌توانیم بگوییم موضوعات زیر، از مهم‌ترین مباحثی هستند که در نوشته‌ها و مقاله‌های روانشناسی مثبت گرا، مورد توجه قرار گرفته‌اند:

خلاقیت

شیوه‌های مثبت رویارویی با مشکلات و چالش‌ها

شیوه‌ی مثبت پیر شدن

تاب آوری و بازیابی (Resilience)

مدیریت هیجانات، هوش هیجانی و افزایش نقش احساسات مثبت

صفات مثبت انسانی (عدالت، شوق، میل به رشد، عشق، پختگی)

فلو شدن و تجربه غرق شدن در لحظات زندگی

مدل ذهنی رشدگرا با محوریت سلامت

انگیزه و انگیزش، #هدف گذاری

آموزش و پرورش مثبت گرا

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

مربی گری

دستاوردهای روانشناسی مثبت

مارتین سلیگمن در کتاب شکوفا شدن (Flourish) خود، دستاوردهای روانشناسی

مثبت را به پنج دسته تقسیم می‌کند:

تجربه احساسات مثبت: روانشناسی مثبت‌گرا می‌کوشد از تمام دستاوردهای دانش روانشناسی برای برانگیختن احساسات و هیجانات مثبت در انسان‌ها استفاده کرد. هر حس مثبتی را می‌توان در این گروه قرار داد. به عنوان مثال، شادمانی و رضایت از زندگی در این مجموعه قرار می‌گیرند.

تجربه تعلیق ذهنی و غرق شدن در لحظه: روانشناسی مثبت گرا، شاخص دیگری را هم در نظر می‌گیرد و مورد توجه قرار می‌دهد. اینکه چقدر از فعالیت‌های ما، می‌توانند ما را چنان در خود غرق کنند که متوجه گذر زمان نشویم؟ فردی که به خودشکوفایی نزدیک‌تر می‌شود می‌تواند برنامه کار و فعالیت‌های زندگی خود را به شکلی تنظیم کند که این نوع تجربه در زندگی‌اش سهم بیشتری داشته باشد.

معنا: کلمه‌ی معنا (Meaning) در میان روانشناسان و فیلسوفان برای انتقال پیام‌های متفاوتی مورد استفاده قرار می‌گیرد. سلیگمن معنا را چنین تعریف می‌کند:

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

اینکه احساس کنیم زندگی مان در خدمت چیزی است که از خودمان ارزشمندتر است. روانشناسی مثبت گرا، در این زمینه هم به جستجو و مطالعه پرداخته است.

رابطه موفق: بسیاری از ما، زمانی به یاد روانشناسان می‌افتیم که در روابط خود با دیگران دچار مشکل و چالش شده باشیم. سلیگمن حوزه‌ی روابط انسانی را هم در حیطه‌ی وظایف روانشناسی مثبت گرا می‌داند. به عبارتی، وقتی رابطه معمولی یا خوب است، باز هم روانشناسان می‌توانند به ما کمک کنند که برای رسیدن به یک رابطه‌ی بهتر تلاش کنیم.

موفقیت: سلیگمن تاکید می‌کند که روانشناسی باید میل انسان‌ها به موفقیت را به رسمیت بشناسد و به آنها در این زمینه کمک کند. بررسی‌های او نشان می‌دهند که انسان‌ها موفقیت را، حتی در صورتی که به احساسات مثبت یا معنا منتهی نشود، دوست دارند و برای آن تلاش می‌کنند. به عبارتی، روانشناسی مثبت گرا می‌پذیرید که موفقیت به خاطر خود موفقیت و بدون هر هدف غائی دیگر می‌تواند برای انسان‌ها جذاب باشد و روانشناسی باید در این زمینه هم به آنها کمک کند.

درس‌های مرتبط با روانشناسی مثبت گرا در متمم با توجه به تنوع و گسترده‌گی موضوعات مرتبط با روانشناسی مثبت گرا، این درس‌ها به بخش‌های مختلف تقسیم شده و تحت عنوان‌های متنوع در متمم ارائه می‌شود.

از جمله درس‌هایی که اختصاصاً به موضوعات مرتبط با این حوزه پرداخته‌اند می‌توانیم به درس‌های زیر اشاره کنیم:

هوش هیجانی

عزت نفس

زندگی شاد (چگونه شاد باشیم)

حمایت اجتماعی

انگیزش و هیجان

کتابهای روانشناسی مثبت

مانند سایر درس‌های متمم، در هر یک از درس‌ها به مقاله‌ها و کتابهای مرتبط با آن درس، بسته به موضوع اشاره خواهد شد.

اما به هر حال، کتابهای زیر از جمله منابع اصلی ما در طراحی و تدوین چارچوب درس روانشناسی مثبت محسوب می‌شوند:

کتاب غرقگی (Flow) نوشته‌ی چیک سنت میهایی

کتاب شکوفایی (Flourish) نوشته‌ی مارتین سلیگمن

Positive Psychology (Alan Carr)

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly

Positive Psychology (Snyder & Lopez)

Authentic Happiness (مارتين سلیگمن)

@caffeinebookly

caffeinebookly

@caffeinebookly

caffeinebookly

t.me/caffeinebookly